



DET KONGELIGE  
UTENRIKSDEPARTEMENT

Ine Eriksen Søreide  
Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 1. juni 2023

## Svar på anmodning om uttalelse om Dok 8:233 S

Jeg viser til brev av 15. mai med anmodning om uttalelse til Dok 8:233 S (2022–2023), representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Grunde Almeland og Ola Elvestuen om en rammeavtale med EU om utenriks-, forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Forslagsstillerne viser til et flertallsforslag i rapporten fra Forsvarskommisjonen av 2021, «Forsvar for fred og frihet» (NOU 2023:14). Forsvarskommisjonens rapport er nå på offentlig høring med frist 17. august. Kommisjonens ulike forslag vurderes av regjeringen. Det er altså ikke tatt endelig stilling til enkeltforslagene i kommisjonens rapport.

Forslaget om en utenriks- og sikkerhetspolitisk rammeavtale med EU er imidlertid ikke nytt. I Sejersted-utvalgets utredning «Utenfor og innenfor – Norges avtaler med EU» (NOU 2012:2) foreslo et flertall å få på plass «en samlet ramme» for Norges samarbeid med EU om utenriks- og forsvarspolitik.

I de åtte påfølgende årene gikk imidlertid Solberg-regjeringen ikke videre med forslaget.

Selv om Norges samarbeid med EU på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området er forholdsvis lite formalisert og uten overgripende avtaler, er samarbeidet likevel nært. Årsaken er at det svært ofte er sammenfall av syn og interesser mellom Norge og EU i utenrikspolitiske spørsmål. Begge parter har gjensidig interesse av samarbeidet. Dessuten er 22 (snart 23) av EUs 27 medlemsland også Norges allierte i NATO.

Fraværet av formelle avtaler på det utenriks- og sikkerhetspolitiske feltet har ikke vært til hinder for fordypning av samarbeidet på en rekke utenrikspolitiske saksfelt der Norge og EU har funnet det å være i tråd med våre respektive interesser. Samtidig har Norge et utenrikspolitisk handlingsrom i vårt samarbeid med EU regjeringen vil bruke.

Norge har også inngått en rekke ulike avtaler om utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid med EU. Tilbake i 1988 ble det inngått en avtale om informasjonsutveksling om utenrikspolitiske spørsmål, supplert av en nærmere avtale om utenriks- og sikkerhetspolitisk dialog fra 1994–95.

Også EU-siden legger vekt på utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid med Norge. Forholdet til Norge er omtalt i EUs «strategiske kompass» -- EU-samarbeidets overordnede utenriks- og sikkerhetspolitisk strategi – vedtatt i mars 2022: «We will deepen our constructive relations with Norway, as our most closely associated partner [...]».

Utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid med EU har åpenbart ikke blitt mindre aktuelt etter Russland fullskalainvasjon av Ukraina. Regjeringen har valgt å slutte seg til EUs historisk omfattende sanksjoner mot Russland. Som første og eneste tredjeland bidrar Norge til EUs treningsmisjon for ukrainske soldater og med finansiering av stridsvognammunisjon gjennom EU-mekanismen «European Peace Facility».

Norge er også en aktiv deltaker i EUs permanente strukturerte forsvarssamarbeid, PESCO. Vi deltar i prosjektet om militær mobilitet sammen med USA, Canada og Storbritannia. I relevante tilfeller vil også deltakelse i andre prosjekter vurderes.

Deltakelse i Det europeiske forsvarsfondet (EDF) sikrer norsk forsvarsindustri kontrakter og god avkastning, og bidrar samtidig til å legge grunnen for framtidige felleseuropeiske forsvarsanskaffelser. Norges tilslutning til rammeavtalen for ammunisjonsanskaffelser sammen med andre EU-land trekker i samme retning.

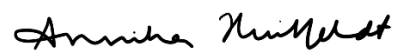
Regjeringen ser norsk og europeisk sikkerhet i sammenheng og arbeider aktivt for å utvikle samarbeidet med EU i tråd med norske interesser. Det vil vi fortsette å gjøre. I lys av EUs utvikling på det sikkerhets- og forsvarspolitiske området er det naturlig å vurdere om vårt samarbeid er innrettet på en måte som best ivaretar norske interesser. Dette arbeidet pågår.

Ett relevant tema vil kunne bli spørsmålet om nye institusjonelle mekanismer for utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid mellom EU og Storbritannia – og de muligheter og handlingsrom dette ev. kan innebære for Norge.

Etter mitt syn vil spørsmålet om merverdi være avgjørende for vurderingen av forslaget om en rammeavtale med EU om utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. Hittil har det gjennomgående vært behov for å framforhandle nye enkeltavtaler når Norge har ønsket å delta i nye EU-samarbeidsinitiativ innen utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det er per i

dag uklart om en ev. rammeavtale vil fjerne behovet for slike enkeltavtaler – noe som igjen vil bli sentralt i vurderingen av merverdien en ev. rammeavtale vil innebære.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Anniken Huitfeldt". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Anniken Huitfeldt  
utenriksminister